

Beslut

**efter kvalitetsgranskning i ämnet slöjd i grundskolans
högstadium vid Högstadium Odenvi i Falköpings
kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning vid Högstadium Odenvi. Syftet med denna tematiska kvalitetsgranskning är att granska vissa kvalitetsaspekter i ämnet slöjd i grundskolans högstadium.

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen. Skolinspektionen bedömer verksamhetens kvalitet i tre nivåer: hög kvalitet, hög kvalitet i flera delar och låg kvalitet. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom någon frågeställning anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Högstadium Odenvi i följande utsträckning:

I vilken utsträckning får eleverna en slöjdundervisning som främjar deras möjligheter att arbeta med processen i fokus?

Eleverna får i flera delar en slöjdundervisning som främjar deras möjligheter att arbeta med processen i fokus.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande områden:

- Ge eleverna ett processinriktat lärarstöd som innehåller dialog i form av formativ respons.
- Ge eleverna en undervisning som är utmanande så att alla elever stimuleras till utveckling samt variera arbetsformerna så att eleverna kan dela erfarenheter i ett gemensamt lärande.
- Ge eleverna möjlighet att löpande reflektera över sin arbetsprocess, inklusive resultat, tillsammans med läraren.

I vilken utsträckning ges elever möjlighet att utveckla kunskaper om hållbar utveckling?

Eleverna ges i flera delar möjlighet att utveckla kunskaper om hållbar utveckling.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande områden:

- Ge eleverna en undervisning som bidrar till fördjupad förståelse och kunskap om olika material utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

- Utforma en undervisning så att eleverna får reflektera över hur det egna arbetet påverkar miljön och ge eleverna möjlighet att i den egna slöjdprocessen välja att använda olika metoder för resurshushållning.

I vilken utsträckning omfattas slöjdämnet av ett jämställdhetsperspektiv?

Slöjdämnet omfattas i låg utsträckning av ett jämställdhetsperspektiv.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande områden:

- Organisera så att elevernas val av materialinriktning görs medvetet och underbyggt.
- Reflektera och diskutera löpande olika frågor kring jämställdhet med eleverna samt utmana eleverna i val av material och metod utifrån föreställningar om kvinnligt och manligt.

Uppföljning

Huvudmannen ska **senast den 9 december 2026** redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena. Som stöd för redovisningen bör bifogat formulär användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se eller med post till Skolinspektionen Postadress: Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2025:12569) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive frågeställning.

I vilken utsträckning får eleverna en slöjdundervisning som främjar deras möjligheter att arbeta med processen i fokus?

Inom denna frågeställning granskas om eleverna får ett aktivt lärarstöd genom hela arbetsprocessen som ger dem möjligheter att utveckla idéer samt utveckla och använda strategier. Vidare granskas om undervisningen är stimulerande, motiverande och utmanande samt om eleverna löpande och tillsammans med läraren får möjlighet till reflektion över process och resultat.

Skolinspektionen bedömer följande: Eleverna får i flera delar en slöjdundervisning som främjar deras möjligheter att arbeta med processen i fokus.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn, lärare och elever, lektionsobservationer av slöjdundervisningen samt inkommen dokumentation från huvudmannen.

Processinriktat lärarstöd

Granskningen visar att lärarstödet i slöjdundervisningen till viss del är processinriktat och delvis sker genom dialog i form av formativ respons.

Det skiljer sig åt mellan materialinriktningarna i vilken utsträckning eleverna får stöd i att utveckla olika idéer och använda olika strategier för att lösa en uppgift. Av dokument som huvudmannen har skickat in till Skolinspektionen framgår att undervisningen i båda materialinriktningarna innehåller styrda arbeten och projekt i årskurs 7 medan eleverna i årskurs 8 och 9 får välja mer fritt vad de vill göra. Läraren som undervisar i materialinriktningen trä och metall berättar i intervju att en arbetsprocess ofta inleds med att eleverna själva får komma på vad de vill tillverka. Eleverna får söka efter inspiration på internet och läraren ger stöd genom att visa föremål som andra elever har tillverkat och diskuterar olika idéer med eleverna. Elever bekräftar att de får stöd i idéutvecklingsfasen av läraren i materialinriktningen trä och metall. En elev berättar till exempel att hen hade svårt att komma på hur en lampett skulle se ut. Läraren gav då eleven stöd genom att visa bilder på lampetter och de diskuterade olika

alternativ tillsammans. På det sättet kom eleven fram till hur hen ville att lampetten skulle se ut. Under Skolinspektionens observation av lektionen i materialinriktningen trä och metall får en elev en idé om att hen vill tillverka en hatthylla till sitt rum. Läraren uppmuntrar idén och ber eleven att söka efter inspiration och därefter börja skissa, rita in mått och fundera på material och ytbehandling. Läraren kommer tillbaka till eleven vid flera tillfällen och ger stöd i olika överväganden och val. Läraren i materialinriktningen trä och metall berättar i intervju att hen stöttar eleverna i att pröva och ompröva olika tillvägagångssätt genom att visa och diskutera alternativa lösningar. Läraren berättar också att hen förmedlar till eleverna att det inte finns ett rätt svar och att eleverna kan göra på olika sätt och att det inte är ett misslyckande att pröva igen. Läraren som undervisar i materialinriktningen textil berättar att en arbetsprocess inleds med att hen låter eleverna hitta inspiration själva på internet och sociala medier men att hen sedan hjälper till med att hitta ett mönster som passar till det eleverna har bestämt sig för att göra. Läraren berättar att hen uppmuntrar eleverna till att pröva och ompröva olika tillvägagångssätt genom att till exempel säga till eleverna att de får sprätta om det blir fel och att läraren kan hjälpa till. Elever beskriver dock att de har svårt att komma på vad de ska tillverka och att de inte får tillräckligt med stöd från läraren i att utveckla idéer och göra överväganden. Elever berättar att det finns pärmar med instruktioner, men enligt elever är de svåra att förstå. Några elever berättar att de inte har fått tillräckligt med stöd av läraren för att komma på vad de ska sy och därför flätar de i stället armband.

Det skiljer sig åt mellan materialinriktningarna i vilken utsträckning lärarstödet är stöttande och sker genom dialog och formativ återkoppling. Läraren som undervisar i materialinriktningen trä och metall berättar att hen ger eleverna löpande stöd under pågående arbetsprocess. Läraren berättar att stödet kan se ut på olika sätt, till exempel kan läraren ge stöd genom att ställa frågor, ge tips och råd eller genom att berätta för eleven att hen behöver göra på ett annat sätt för att det ska fungera. Läraren berättar att hen återkopplar genom att konkret berätta för elever vad de gör bra och vad de behöver förbättra samt att hen uppmuntrar eleverna till att använda sina sinnesintryck för att få dem att uppleva skillnaden i kvalitet och sedan arbeta vidare utifrån det. Eleverna berättar att läraren i materialinriktningen trä och metall stöttar och uppmuntrar dem till att bli självständiga genom att läraren förklarar hur de ska göra och genom att sedan säkerställa att det blir rätt. Elever berättar också att läraren ger återkoppling genom att ge tips och idéer och genom att visa och diskutera olika alternativ att ta ställning till. Av Skolinspektionens lektionsobservation i materialinriktningen trä och metall framgår att läraren går runt i salen och frågar eleverna hur det går. Läraren visar och instruerar hur eleverna kan lösa olika problem. Lärarstödet sker i dialog med eleven där både läraren och eleverna ställer frågor och svarar om

vertannat. Läraren som undervisar i materialriktningen textil berättar i intervju att hen försöker att stötta de elever som har svårt med motivationen genom att fråga hur det går och om de inte ska fortsätta att arbeta. Läraren berättar dock att det händer att hen släpper elever som inte är motiverade för att i stället kunna stötta de elever som vill arbeta. Elever berättar att de får hjälp av läraren i materialriktningen textil när de själva ställer frågor, men att läraren inte ger tillräckligt med stöd eller återkoppling i form av frågor eller förslag. Eleverna beskriver att eftersom de inte får tillräckligt med stöd händer det att de fastnar och inte kommer vidare. En elev berättar till exempel att hen började att sy ett par byxor, men att hen sedan gav upp för att det var för svårt. Elever berättar också att det finns elever som inte arbetar under lektionerna eftersom de inte vet vad de ska göra och hur. Elevernas beskrivning bekräftas vid Skolinspektionens lektionsobservation. Vid några tillfällen får elever hjälp av läraren men när de sedan ska arbeta själva klarar de inte att utföra arbetet på egen hand utan börjar göra annat.

Utmanande undervisning

Granskningen visar att undervisningen till viss del är motiverande och utmanande samt att eleverna endast i viss utsträckning får möjlighet att dela erfarenheter med varandra i ett gemensamt lärande.

Det skiljer sig åt mellan materialriktningarna i vilken utsträckning undervisningen är motiverande och utmanande. Läraren som undervisar i materialriktningen trä och metall berättar i intervju att svårighetsgraden bestäms genom en dialog mellan elev och lärare och att hen brukar uppmuntra eleverna att våga prova saker. Till exempel brukar läraren fråga elever hur de tänker och vid behov ge exempel på andra lösningar som kan vara svårare och mer utmanande för eleverna. Elever berättar att de får välja svårighetsgrad själva men att läraren hjälper till genom att visa exempel på föremål som har olika svårighetsgrader. Elever beskriver att läraren tror på att de kan lyckas med det de tar sig an samt att läraren uppmuntrar och motiverar eleverna att utmana sig. Elever berättar också att de har fått prova på det mesta inom materialriktningen trä och metall, både vad gäller material och metoder. Läraren som undervisar i materialriktningen textil berättar att hen inte har utformat undervisningen utifrån elevernas olika kunskapsnivåer. Elever berättar dessutom att de inte vet vad som förväntas av dem och att de gör egna antaganden om vad som kan vara svårare och lättare nivåer. Elever beskriver att de inte har fått stöd i att prova olika typer av material och hantverkstekniker under läsåret. Några elever berättar att de har valt att göra samma föremål flera gånger, till exempel gosedjur och armband.

Undervisningen består främst av enskilt arbete och eleverna får sällan dela erfarenheter med varandra. Lärare berättar i intervju att de inte planerar

för tillfällen där elever får arbeta tillsammans för att dela erfarenheter utan arbetet sker i huvudsak individuellt. Lärarna berättar dock att de uppmuntrar eleverna till att hjälpa varandra i arbetet, till exempel genom att visa varandra moment under arbetsprocessen så att de kan lära av varandra. Elever berättar att de hjälper varandra och att lärarna uppmuntrar till det men att det inte finns några styrda tillfällen i undervisningen då de ska arbeta tillsammans.

Reflektion över process och resultat

Granskningen visar att undervisningen till viss del innehåller moment där eleverna får reflektera över sin arbetsprocess tillsammans med läraren.

Det skiljer sig åt mellan materialinriktningarna i vilken utsträckning eleverna får möjlighet att tillsammans med läraren reflektera över sin arbetsprocess. Läraren som undervisar i materialinriktningen trä och metall berättar i intervju att hen låter eleverna stanna upp och fundera över sina val och resultat i olika moment, och att läraren tillsammans med elever samtalar om varför det har blivit som det har blivit och hur ett problem som har uppstått går att åtgärda. Läraren berättar om en elev som under en hel lektion stod vid svarven och putsade på sitt föremål. Eleven sökte lärarens bekräftelse, men läraren försökte i stället vända fokus så att eleven gjorde en egen bedömning kring resultatet. Läraren berättar att det hela slutade med att eleven uttryckte att hen var mycket nöjd med sitt arbete. Läraren berättar också att eleverna i slutet av ett projekt ska lämna in en utvärdering av arbetet och att läraren ger muntlig eller skriftlig återkoppling på utvärderingen. Läraren som undervisar i materialinriktningen textil berättar att eleverna gör en utvärdering i slutet av ett projekt och att utvärderingen är utformad på samma sätt som inom materialinriktningen trä och metall. Läraren berättar dock att eleverna inte får någon återkoppling på utvärderingen. Läraren berättar däremot att hen brukar ställa frågor till eleverna under lektionerna för att de ska tänka själva, till exempel hur eleven tänker och vad nästa steg är. Under Skolinspektionens lektionsobservation i materialinriktningen textil ställer läraren några frågor till eleverna, som till exempel hur det går och vad eleverna gör, men frågorna leder sällan till några reflekterande samtal mellan lärare och elev. Även om läraren berättar i intervju att hen försöker att uppmuntra eleverna till att tänka själva så beskriver elever att läraren inte ställer så många reflekterande frågor. Enligt elever kan läraren fråga hur det går och om det blev bra men det är främst upp till eleverna själva om de vill ta upp något med läraren. Eleverna beskriver däremot att de får reflektera i materialinriktningen trä och metall genom att läraren visar olika lösningar och sedan diskuterar elev och lärare lösningarna tillsammans.

Identifierade utvecklingsområden

Utvecklingsområde 1

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Ge eleverna ett processinriktat lärarstöd som innehåller dialog i form av formativ respons.

Av läroplanen framgår att skolan ska erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i helklass som enskilt. Lärarna ska sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former. Skolan ska även ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola kan lösa problem och omsätta idéer i handling på ett kreativt och ansvarsfullt sätt, kan lära, utforska och arbeta både självständigt och tillsammans med andra och känna tillit till sin egen förmåga.¹ Av kursplanen i ämnet slöjd framgår att eleverna ska i arbetet ges möjligheter att utveckla sin skicklighet i en process där tanke, sinnesupplevelse och handling samverkar. Undervisningen ska även ge eleverna förutsättningar att utveckla idéer samt överväga olika lösningar och tillvägagångssätt i slöjdarbetet. På så sätt ska undervisningen väcka elevernas nyfikenhet och lust att undersöka och experimentera med olika material, hantverkstekniker och uttryck, samt att ta sig an uppgifter på ett kreativt sätt. Innehållet i undervisningen inom "slöjdens arbetsprocesser" handlar bland annat om slöjdarbetets olika delar: idéutveckling, överväganden, framställning samt reflektion över arbetsprocessen och resultatet. Det handlar även om hur delarna i arbetsprocessen samverkar och påverkar resultatet.²

Motiveringen till utvecklingsområdet är att undervisningen i materialinriktningen textil inte ger eleverna tillräckligt med lärarstöd för att främja deras möjligheter att arbeta med processen i fokus. Eftersom lärarstödet inte är tillräckligt medför det att eleverna har svårt att utveckla idéer och att komma vidare. Genom att ge eleverna löpande stöd under arbetsprocessen och genom att visa på möjliga alternativ kan eleverna utveckla egna idéer och våga prova olika strategier för att lösa en

¹ Förordning om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22)

² Lgr22, 5 Kursplaner, 5.17 Slöjd.

arbetsuppgift. Dessutom kan dialog i form av respons tydliggöra vad eleverna redan kan samt ge eleverna en strategi för att komma vidare.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ser till att lärare ger eleverna ett processinriktat lärarstöd som innehåller dialog i form av formativ respons.

Utvecklingsområde 2

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete även behöver inledas inom följande:

- Ge eleverna en undervisning som är utmanande så att alla elever stimuleras till utveckling samt variera arbetsformerna så att eleverna kan dela erfarenheter i ett gemensamt lärande.

Enligt läroplanen ska undervisningen anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper.³ Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Skolan ska även främja elevernas harmoniska utveckling. Detta ska åstadkommas genom en varierad och balanserad sammansättning av innehåll och arbetsformer.⁴ Vidare ska läraren bland annat ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande, stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan och ge utrymme för elevens förmåga att själv skapa och använda olika uttrycksmedel. Därutöver ska läraren organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga, upplever att kunskap är meningsfull och att den egna kunskapsutvecklingen går framåt samt successivt får fler och större självständiga uppgifter och ett ökat eget ansvar.⁵

Motiveringen till utvecklingsområdet är att undervisningen i materialinriktningen textil inte i tillräcklig utsträckning stimulerar till elevernas utveckling. Arbetsuppgifterna är inte utformade utifrån elevernas olika kunskapsnivåer och eleverna utmanas sällan till att prova nya material och hantverkstekniker. Elever gör egna antaganden om

³ Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning.

⁴ Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag.

⁵ Lgr22, 2.2 Kunskaper.

arbetsuppgifternas svårighetsgrad i stället för att utmanas av läraren och väljer i flera fall enkla uppgifter. Dessutom framgår att arbetsformerna främst utgörs av individuellt arbete i båda materialinriktningarna. Genom att lärare anpassar uppgifterna efter elevernas olika kunskapsnivåer får varje elev möjlighet till stimulans och utmaning för vidare utveckling. När lärare varierar arbetsformer och låter eleverna arbeta både enskilt, i par och i grupp ges eleverna möjlighet till att dela erfarenheter i ett gemensamt lärande.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ser till att lärare ger eleverna en undervisning som är utmanande, så att alla elever stimuleras till utveckling, samt att lärare varierar arbetsformerna så att eleverna kan dela erfarenheter i ett gemensamt lärande. Specialpedagogiska Skolmyndigheten har material som kan användas i detta arbete.⁶

Utvecklingsområde 3

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete även behöver inledas inom följande område:

- Ge eleverna möjlighet att löpande reflektera över sin arbetsprocess, inklusive resultat, tillsammans med läraren.

Av kursplanen i ämnet slöjd framgår att i undervisningen ska eleverna ges möjligheter att reflektera över arbetsprocesser och resultat för att fördjupa sitt lärande. Genom reflektion både i arbetet och när det är slutfört kan eleverna utveckla medvetenhet om vad som kännetecknar kvalitet i utförande och resultat.⁷

Motiveringen till utvecklingsområdet är att undervisningen i materialinriktningen textil i begränsad utsträckning ger eleverna möjlighet att reflektera över sin arbetsprocess löpande tillsammans med läraren. Elevernas möjligheter att reflektera över sin arbetsprocess sker främst individuellt i samband med den skriftliga utvärdering som de gör i slutet av ett projekt, utan formativ återkoppling från läraren. Genom att lärare utformar undervisningen så att eleverna tillsammans med läraren regelbundet får reflektera över arbetsprocessen och resultatet på olika sätt och vid olika tillfällen utmanas eleverna till handlingsberedskap, kreativitet och självständighet.

⁶ SPSM. Stödmaterial för tillgänglig utbildning. Motivation och utmaning. Hämtad 2026-06-22.

⁷ Lgr22, 5 Kursplaner, 5.17 Slöjd.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ser till att lärare utformar undervisningen så att eleverna löpande får reflektera över sin arbetsprocess, inklusive resultat, tillsammans med lärarna.

I vilken utsträckning ges elever möjlighet att utveckla kunskaper om hållbar utveckling?

Inom denna frågeställning granskas i vilken utsträckning undervisningens innehåll bidrar till att eleverna utvecklar kunskaper om material och metoder utifrån ett hållbarhetsperspektiv. Vidare granskas om undervisningen utformas så att eleverna får möjlighet att reflektera kring hur det egna arbetet påverkar miljön och hur de kan använda olika metoder för resurshushållning.

Skolinspektionen bedömer följande: Eleverna ges i flera delar möjlighet att utveckla kunskaper om hållbar utveckling.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn, lärare och elever, lektionsobservationer av slöjdundervisningen samt inkommen dokumentation från huvudmannen.

Material- och metodkunskap utifrån hållbar utveckling

Granskningen visar att undervisningen i begränsad utsträckning ger eleverna fördjupad förståelse och kunskap om olika material utifrån ett hållbarhetsperspektiv. Däremot får eleverna kunskap om olika slöjdmeter som bidrar till hållbara och användbara produkter.

Eleverna får till viss del fördjupa sina kunskaper om olika materials egenskaper samt dess påverkan på miljön. Läraren som undervisar i materialinriktningen textil berättar i intervju att hen har visat en film för eleverna i årskurs 7 och 8 som handlar om olika material och utifrån filmen fick sedan eleverna välja ett material och skriva en text om bland annat materialets miljöpåverkan. Utöver detta moment berättar läraren att hen inte har undervisat om olika material och dess påverkan på miljön. Läraren som undervisar i materialinriktningen trä och metall berättar att hen förmedlar till eleverna att de arbetar med svenskt virke och att det är utvalt utifrån etiska och ekonomiska aspekter. Läraren berättar också att hen undervisar om materials egenskaper, framställning och transport i samtal med eleverna när de arbetar med sina föremål. Läraren beskriver att eleverna i årskurs 7 får en mer samlad undervisning om det material de använder eftersom arbetsuppgifterna är bestämda, medan eleverna i årskurs 8 och 9 får mer individuell information eftersom de arbetar med

olika föremål. Läraren berättar till exempel att om en elev ska svarva så kan läraren prata med eleven om att materialet är ett segt material som inte flisar. Läraren ger dock inga konkreta exempel på vad hen samtalar med eleverna om gällande kopplingen till miljöpåverkan. Elever berättar att läraren i materialinriktningen trä och metall visserligen samtalar med dem om materials egenskaper men att läraren inte gör det utifrån ett miljöperspektiv. Enligt elever samtalande de om material och dess miljöpåverkan i mellanstadiet, men de har inte gjort det i högstadiet.

Undervisningen innehåller moment för att ge eleverna kunskap om slöjdmeter som bidrar till hållbara och användbara produkter. Läraren som undervisar i materialinriktningen trä och metall berättar att hen löpande samtalar med eleverna om hållbarhet och kvalitet och att eleverna får öva på att tänka på det hela tiden. Till exempel får eleverna reflektera kring hur lång spik de behöver för att föremålet ska hålla bra och även tänka på att använda lim och tving så att föremålet håller ännu bättre. Flera elever berättar att de föremål de tillverkar i materialinriktningen trä och metall är mycket användbara samt att de har fått lära sig om metoder för hållbara produkter, till exempel att olja in ett föremål för att det ska hålla bättre mot väta. Läraren som undervisar i materialinriktningen textil berättar att hen pratar med eleverna om valet av söm, att de ska välja rätt söm vid rätt tillfälle för att sömmarna ska hålla längre. Läraren berättar också om metoder som hen lär ut för att en necessär ska bli mer stabil.

Reflektion och val under arbetsprocessen utifrån ett hållbarhetsperspektiv

Granskningen visar att undervisningen till viss del innehåller moment där eleverna ges möjlighet att reflektera kring olika val utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Det skiljer sig åt mellan materialinriktningarna i vilken utsträckning eleverna får möjlighet att reflektera kring olika val utifrån ett hållbarhetsperspektiv. Läraren som undervisar i materialinriktningen trä och metall berättar i intervju att hen återkommande samtalar med eleverna om att vara sparsamma med material, till exempel genom att inte såga på ett sätt som bidrar till slöseri. Läraren berättar också att hen uppmuntrar eleverna att ta med sig föremål hemifrån som behöver repareras eller material som kan återanvändas. Läraren ger exempel på en elev som har tagit med sig en trasig byrålåda och en annan elev som har tagit med sig en fin träbit som eleven hittat på en vind. Elever berättar att det finns en låda med spillbitar och att de har fått lära sig olika metoder för att laga hål och sprickor i trä. Under Skolinspektionens lektionsobservation tar en elev en liten bit trä från spilllådan och använder den till en pall som hen tillverkar. Läraren som undervisar i materialinriktningen textil berättar i intervju om

huvuduppgiften i årskurs 9 som handlar om att eleverna ska ta med sig ett klädesplagg hemifrån och göra om till något nytt. Läraren beskriver att det har varit svårt att få med eleverna i projektet och att det endast var någon enstaka elev som genomförde uppgiften. Läraren berättar att eleverna i årskurs 9 vid ett tillfälle har tittat på en film om klädindustrin och snabbmodeföretag som de sedan reflekterade kring, muntligt och skriftligt. Läraren berättar att det händer att elever tar med sig klädesplagg till skolan som de vill laga, men det är på elevernas initiativ och inget som läraren har samtalat med dem om. Däremot samtalar läraren med eleverna om att inte slösa på material, till exempel att inte klippa mitt i ett tyg. Elever berättar att det finns lådor med stuvbitar som de kan använda, men att de bitarna ofta är så små att de inte går att använda. Både elever och lärare berättar att det finns en fråga i den skriftliga utvärderingen som handlar om hur elevens slöjdarbete har påverkat miljön.

Identifierade utvecklingsområden

Utvecklingsområde 4

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Ge eleverna en undervisning som bidrar till fördjupad förståelse och kunskap om olika material utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Av läroplanen framgår att skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola har fått kunskaper om förutsättningar för en god miljö och en hållbar utveckling och kunskaper om och förståelse för den egna livsstilen betydelse för hälsan, miljön och samhället.⁸ Av kursplanen för ämnet slöjd framgår bland annat följande gällande hållbar utveckling. Slöjd innebär manuellt och intellektuellt arbete i förening vilket utvecklar kreativiteten och handlingsberedskapen samt stärker tilltron till den egna förmågan att hantera olika praktiska problem i vardagen. Detta är betydelsefullt för individens och samhällets utveckling och för att främja hållbar utveckling. Eleverna ska också ges förutsättningar att utveckla förmågan att välja och hantera material för att främja hållbar utveckling.

⁸ Lgr22, 2.2 Kunskaper.

Därigenom kan undervisningen bidra till att eleverna utvecklar ett miljömedvetet förhållningssätt.⁹

Motiveringen till utvecklingsområdet är att undervisningen endast i begränsad utsträckning bidrar till att eleverna får fördjupade kunskaper om olika materials egenskaper, ursprung, framställning och transport utifrån ett hållbarhetsperspektiv. Genom att utforma en undervisning som synliggör olika materials egenskaper, ursprung, framställning och transport ur ett hållbarhetsperspektiv kan eleverna få en fördjupad kunskap och förståelse om hur olika material påverkar miljön.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ser till att lärarna ger eleverna en undervisning som bidrar till fördjupad förståelse och kunskap om olika material utifrån ett hållbarhetsperspektiv. Skolverket har material som kan användas i detta arbete.¹⁰

Utvecklingsområde 5

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete även behöver inledas inom följande område:

- Utforma en undervisning så att eleverna får reflektera över hur det egna arbetet påverkar miljön och ge eleverna möjlighet att i den egna slöjdprocessen välja att använda olika metoder för resurshushållning.

Av kursplanen i slöjd framgår att undervisningen i ämnet slöjd ska ge eleverna förutsättningar att utveckla förmåga att reflektera över arbetsprocesser och resultat utifrån kvalitet, uttryck och hållbar utveckling. "Slöjdens uttryck och betydelse för hållbar utveckling" utgör även en del av det centrala innehållet för årskurs 7–9. Denna del av det centrala innehållet handlar bland annat om jämförelser mellan olika slöjdmaterial utifrån deras kvalitet och påverkan på miljön, till exempel mellan natur- och konstmaterial, förnybara och icke förnybara material samt resurshushållning genom återbruk, reparation samt vård av material och föremål.¹¹

Motiveringen till utvecklingsområdet är att undervisningen i materialinriktningen textil endast vid få tillfällen ger eleverna möjlighet till

⁹ Lgr22, 5 Kursplaner, 5.17 Slöjd.

¹⁰ [Undervisning i slöjdämnet | Lärportalen | Skolverket](#) hämtad 2026-06-24

¹¹ Lgr22, 5. Kursplaner, 5.17 Slöjd.

reflektion över hur det egna arbetet kan påverka miljön. Vidare ges inte eleverna möjlighet att göra egna val av metoder utifrån resurshushållning. Genom att lärarna utformar undervisningen så att eleverna regelbundet får reflektera över hållbarhetsfrågor samt möjlighet att därefter själva välja metod kopplat till hållbarhet utvecklar eleverna ett miljömedvetet förhållningssätt. Detta bidrar även till att eleverna i den egna slöjdprocessen medvetet kan välja hur de kan använda olika metoder för resurshushållning exempelvis återbruk, reparation samt vård av material och föremål.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ser till att lärare utformar en undervisning där eleverna får reflektera över hur det egna arbetet påverkar miljön. Ge även eleverna möjlighet att i den egna slöjdprocessen välja att använda olika metoder för resurshushållning.

I vilken utsträckning omfattas slöjdamnet av ett jämställdhetsperspektiv?

Inom denna frågeställning granskas i vilken utsträckning rektorn organiserar skolans jämställdhetsarbete kopplat till slöjdamnet. Vidare omfattar granskningen lärarnas arbete med jämställdhet i slöjdundervisningen.

Skolinspektionen bedömer följande: Slöjdamnet omfattas i låg utsträckning av ett jämställdhetsperspektiv.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn, lärare och elever, lektionsobservationer av slöjdundervisningen samt inkommen dokumentation från huvudmannen.

Skolans jämställdhetsarbete för slöjdamnet

Granskningen visar att rektorn i begränsad omfattning har organiserat slöjdamnet så att elever oavsett könstillhörighet möts och arbetar tillsammans.

Rektorn har delvis organiserat så att flickor och pojkar möts i slöjdundervisningen, men ser inte till att elever i årskurs 8 och 9 får göra ett medvetet och underbyggt val av materialinriktning. Av dokumentation som huvudmannen har skickat in till Skolinspektionen framgår att samtliga elever läser båda materialinriktningarna växelvis under årskurs 7 och att slöjdgrupperna i denna årskurs består av både flickor och pojkar. Inför årskurs 8 och 9 får eleverna däremot välja materialinriktning. Av intervjuer

med både lärare och elever framgår att valet av materialinriktning inte är medvetet och underbyggt utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Lärarna berättar att de samlar eleverna i en av slöjdsalarna vid första tillfället på höstterminen och informerar eleverna om att de får välja fritt vad de vill tillverka i båda materialinriktningarna. Lärarna beskriver att eleverna väljer utifrån intresse men berättar samtidigt att det finns ett visst gruppsytryck som gör att elever väljer som sina kompisar. De berättar också att de inte har gjort något särskilt för att utmana eleverna i sina val utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Elever berättar att valet gick till på så sätt att de fick ställa sig på en viss plats utifrån vilken materialinriktning de önskade. Enligt eleverna gav lärarna dem ingen information om materialinriktningarnas innehåll eller hur de kan tänka inför valet. Av dokumentationen som huvudmannen har skickat in till Skolinspektionen framgår att inga flickor i årskurs 8 har valt materialinriktningen trä och metall och endast ett fåtal pojkar har valt materialinriktningen textil samt att fördelningen mellan flickor och pojkar är ojämn även i årskurs 9. Lärare berättar i intervju att några flickor har bytt materialinriktning från textil till trä och metall men att det fortfarande finns en klass i årskurs 8 där endast flickor läser materialinriktningen textil och endast pojkar läser materialinriktningen trä och metall. Av intervjuer med rektorn och lärare framgår att lärarna sällan samarbetar och planerar slöjdundervisningen tillsammans, för att eleverna i årskurserna 8 och 9 ska mötas oberoende könstillhörighet. Både elever och lärare berättar att eleverna har möjlighet att pröva olika materials kombinationsmöjligheter med varandra, till exempel metall och trä, plast och trä och olika applikationer och tyg. Elever berättar också att några elever i årskurs 7 har gjort en solstol med trä och tyg.

Jämställdhetsperspektiv i undervisningen

Granskningen visar att lärarna i begränsad utsträckning diskuterar föreställningar och normer om kvinnligt och manligt tillsammans med eleverna.

Lärarna samtalar sällan med eleverna om olika frågor kring jämställdhet samt utmanar sällan eleverna i deras val av material och metod utifrån ett icke-könstraditionellt perspektiv. En lärare berättar i intervju att hen inte lyfter några frågor om jämställdhet i undervisningen och att hen ser eleverna som individer, inte som flickor och pojkar. En annan lärare säger att hen samtalar med eleverna i årskurs 7 om hur slöjdämnet har sett ut historiskt, till exempel att materialinriktningen textil var utformad för flickor. Läraren berättar också att hen spontant diskuterar frågor med eleverna om de uttrycker könsstereotypa kommentarer. Till exempel var det en gång en flicka som uttryckte att hen var för svag för att göra ett visst moment. Läraren samtalande då med eleven och med gruppen om detta.

Lärarna berättar att de inte har några särskilda strategier för att utmana eleverna till att göra icke-könstraditionella val. En lärare säger att hen tycker att det är viktigt att eleverna får göra föremål som de är intresserade av och som de får inspiration av. Elever berättar att lärarna bemöter flickor och pojkar på samma sätt och att de får samma möjligheter i undervisningen.

Identifierade utvecklingsområden

Utvecklingsområde 6

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Organisera så att elevernas val av materialinriktning görs medvetet och underbyggt.

Av läroplanen framgår att skolan aktivt och medvetet ska främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att synliggöra och motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Hur skolan organiserar utbildningen, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem bidrar till att forma deras föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet.¹² Av kursplanen i slöjd framgår att eleverna i årskurs 7–9 ska få prova materialen metall, textil, trä och andra material. Eleverna ska även få prova materialens kombinationsmöjligheter med varandra.¹³

Motiveringen till utvecklingsområdet är att rektorn inte har organiserat så att det val av materialinriktning som eleverna i årskurs 8 och 9 gör varken är medvetet eller underbyggt utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Genom att rektorn ser till att flickor och pojkar görs medvetna om traditionella könsmonster och uppmärksammas på att de kan göra vilket val de vill oavsett könstillhörighet ökar möjligheten till ett underbyggt val. Dessutom

¹² Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning.

¹³ Lgr22, 5. Kursplaner, 5.17 Slöjd.

ökar möjligheten att normerna kring vad som anses kvinnligt och manligt utvecklas samt att traditionella könsroller motverkas.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn organiserar slöjdämnet så att elevernas val av materialinriktning görs medvetet och underbyggt.

Utvecklingsområde 7

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete även behöver inledas inom följande område:

- Reflektera och diskutera löpande olika frågor kring jämställdhet samt utmana eleverna i val av material och metod utifrån föreställningar om kvinnligt och manligt.

Av läroplanen framgår att skolan ska aktivt verka för jämställdhet. Skolan ska därmed gestalta och förmedla lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för flickor och pojkar, kvinnor och män. I enlighet med grundläggande värden ska skolan också främja interaktion mellan eleverna oberoende av könstillhörighet. Genom utbildningen ska eleverna utveckla en förståelse av hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter. Skolan ska därigenom bidra till att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska könsmonster och hur de kan begränsa människors livsval och livsvillkor.¹⁴

Motiveringen till utvecklingsområdet är att lärare sällan lyfter frågor kopplat till jämställdhet med eleverna i slöjdundervisningen. Genom att synliggöra och diskutera traditionella könsmonster samt utmana de föreställningar som flickor och pojkar kan ha, ges eleverna möjlighet att utveckla en ökad medvetenhet om könsbundna normer. Detta kan i sin tur bidra till att motverka begränsningar i deras vardag och i framtida val, exempelvis vad gäller utbildning och yrkesinriktning.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ser till att lärarna löpande reflekterar och diskuterar olika frågor kring jämställdhet samt utmanar eleverna i val av material och metod utifrån föreställningar om

¹⁴ Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag.

kvinnligt och manligt. Skolverket har material som kan användas i detta arbete.¹⁵

På Skolinspektionens vägnar

X Anna-Carin Kostic

Beslutsfattare
Signerat av: Anna-Carin Kostic

X Tora Andersson

Föredragande
Signerat av: Tora Andersson

I handläggningen av ärendet har även utredaren Åsa Pleiner deltagit.

¹⁵ [Aktivt jämställdhetsarbete i skolan - Skolverket](#) hämtad 2026-06-25

Bilaga 1: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte Högstadium Odenvi den 28 maj 2026. Besöket genomfördes av utredarna Tora Andersson och Åsa Pleiner.

Skolenheten är en kommunal skola verksam i Falköpings kommun med grundskola, årskurserna 7–9. På skolenheten går cirka 160 elever.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- Två lektionsobservationer
- Två gruppintervjuer med elever
- En gruppintervju med lärare
- En intervju med rektorn
- Dokument som begärts in från huvudmannen.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

Bilaga 2: Granskningens utgångspunkter

Granskningens syfte

Syftet är att granska vissa kvalitetsaspekter i undervisningen i ämnet slöjd i grundskolans högstadium. Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen tagit fram inom de olika frågeställningarna.

Granskningens frågeställningar

1. I vilken utsträckning får eleverna en slöjdundervisning som främjar deras möjligheter att arbeta med processen i fokus?
2. I vilken utsträckning ges elever möjlighet att utveckla kunskaper om hållbar utveckling?
3. I vilken utsträckning omfattas slöjdämnet av ett jämställdhetsperspektiv?

Kvalitetskriterier

Processinriktat lärarstöd

Lärarstödet är processinriktat så att eleven visas på möjliga alternativ för att kunna utveckla idéer samt utveckla och använda olika strategier för att lösa sin arbetsuppgift.

Lärarstödet är stöttande och innehåller dialog i form av formativ respons under arbetsprocessen.

Utmanande undervisning

Undervisningen är motiverande och utmanande så att alla elever, oavsett nivå i kunnande, stimuleras till utveckling.

Arbetsformerna varierar mellan individuellt arbete och arbete i par eller grupp så att eleverna kan dela erfarenheter i ett gemensamt lärande.

Reflektion över process och resultat

Undervisningen innehåller moment där eleverna löpande uppmanas att, tillsammans med lärare, reflektera över sin arbetsprocess, inklusive resultat, i syfte att främja utveckling av handlingsberedskap, kreativitet och självständighet.

Material- och metodkunskap

Undervisningen innehåller moment för att ge eleverna en fördjupad förståelse av olika materials egenskaper och ursprung utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Undervisningen innehåller moment för att ge eleverna kunskap om slöjdmeter för framställning av funktionella och hållbara slöjdprodukter.

Reflektion och val under arbetsprocessen

Undervisningen utformas så att eleverna ges möjlighet att reflektera kring hur det egna arbetet påverkar miljön och välja hur de i den egna slöjdprocessen kan använda olika metoder för resurshushållning.

Skolans jämställdhetsarbete för slöjdämnet

Rektor organiserar slöjdämnet så att elever, oberoende av könstillhörighet möts och arbetar tillsammans.

Jämställdhetsperspektiv i undervisningen

Läraren reflekterar och diskuterar föreställningar och normer om kvinnligt och manligt tillsammans med eleverna.

Läraren arbetar inom undervisningen för att vidga och utmana elevernas föreställningar utifrån icke-könstraditionellt perspektiv i val av material och metod.

Bilaga 3: Författningsstöd

Skolinspektionens granskning ska avse den granskade verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer.¹⁶

Av skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.¹⁷ Vidare ska utbildningen utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.¹⁸

Av skollagen framgår vidare att alla barn och elever i samtliga skolformer ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.¹⁹

Av läroplanen framgår att skolans uppdrag är att främja lärande där individen stimuleras att inhämta och utveckla kunskaper och värden. Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt deras vilja att pröva och omsätta idéer i handling och lösa problem. Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Skolan ska även främja elevernas harmoniska utveckling. Detta ska åstadkommas genom en varierad och balanserad sammansättning av innehåll och arbetsformer.²⁰

Eleverna ska genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd.²¹ I läroplanens andra del om övergripande mål och riktlinjer framgår att skolan ska:

¹⁶ 26 kap. 20 § skollagen.

¹⁷ 1 kap. 4 § skollagen.

¹⁸ 1 kap. 5 § skollagen.

¹⁹ 3 kap. 2 § skollagen, se även 3 kap. 5 och 7 §§ skollagen gällande extra anpassningar och särskilt stöd.

²⁰ Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag.

²¹ 5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185).

- erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i helklass som enskilt
- ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola kan lösa problem och omsätta idéer i handling på ett kreativt och ansvarsfullt sätt, kan lära, utforska och arbeta både självständigt och tillsammans med andra och känna tillit till sin egen förmåga.

Lärarna ska:

- sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former.
- ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande, stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan och ge utrymme för elevens förmåga att själv skapa och använda olika uttrycksmedel
- organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga, upplever att kunskap är meningsfull och att den egna kunskapsutvecklingen går framåt samt successivt får fler och större självständiga uppgifter och ett ökat eget ansvar.²²

Undervisningen i ämnet slöjd ska enligt kursplanen syfta till att eleverna utvecklar förmågan att formge och framställa föremål genom att arbeta med olika material och hantverkstekniker. Eleverna ska bland annat:

- ges möjligheter att utveckla sin skicklighet i en process där tanke, sinnesupplevelse och handling samverkar
- ges förutsättningar att arbeta med färg, form och funktion för att skapa olika estetiska och kulturella uttryck
- ges förutsättningar att utveckla idéer samt överväga olika lösningar och tillvägagångssätt i slöjdarbetet
- ges möjligheter att reflektera över arbetsprocesser och resultat för att fördjupa sitt lärande.²³

Det centrala innehållet i slöjd för årskurs 7–9 består av följande tre delar: Slöjdens material, verktyg och hanterverkstekniker, slöjdens arbetsprocesser samt slöjdens uttryck och betydelse för hållbar utveckling. Innehållet i undervisningen inom ”slöjdens arbetsprocesser” handlar bland annat om slöjdarbetets olika delar: idéutveckling, överväganden, framställning samt reflektion över arbetsprocessen och resultatet. Det

²² Lgr22, 2.2 Kunskaper.

²³ Lgr22, 5 Kursplaner, 5.17 Slöjd.

handlar även om hur delarna i arbetsprocessen samverkar och påverkar resultatet.²⁴

När det gäller kunskaper om hållbar utveckling framgår i läroplanens första del avseende skolans uppdrag att en viktig uppgift för skolan är att ge överblick och sammanhang. Genom ett miljöperspektiv får eleverna möjligheter att både ta ansvar för den miljö de själva direkt kan påverka och att skaffa sig ett personligt förhållningssätt till övergripande och globala miljöfrågor. Undervisningen ska belysa hur samhällets funktioner och vårt sätt att leva och arbeta kan anpassas för att skapa hållbar utveckling.²⁵

Vidare anges i kursplanen för slöjd att eleverna ska ges förutsättningar att utveckla förmågan att välja och hantera material för att främja hållbar utveckling. Undervisningen i ämnet slöjd ska ge eleverna förutsättningar att utveckla förmåga att reflektera över arbetsprocesser och resultat utifrån kvalitet, uttryck och hållbar utveckling. En del av det centrala innehållet för årskurs 7–9 handlar bland annat om jämförelser mellan olika slöjdmaterial utifrån deras kvalitet och påverkan på miljön, resurshushållning genom återbruk, reparation samt vård av material och föremål.²⁶

Avseende skolans jämställdhetsarbete och jämställdhetsperspektiv i undervisningen framgår följande i läroplanens första del. Skolan ska:

- aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet
- synliggöra och motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling
- organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet.²⁷

Vidare framgår att skolan aktivt ska verka för jämställdhet. Skolan ska därmed gestalta och förmedla lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för flickor och pojkar, kvinnor och män. Skolan ska också främja interaktion mellan eleverna oberoende av könstillhörighet. Genom utbildningen ska

²⁴ Ibid.

²⁵ Lgr22, 2.2 Kunskaper.

²⁶ Lgr22, 5. Kursplaner, 5.17 Slöjd.

²⁷ Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning.

eleverna utveckla en förståelse av hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter.²⁸

I läroplanens andra del anges vidare att alla som arbetar i skolan i sin verksamhet ska:

- bidra till att skolan präglas av jämställdhet och solidaritet mellan människor och att eleverna interagerar med varandra oberoende av könstillhörighet
- utgå från ett demokratiskt och normmedvetet förhållningssätt i det vardagliga arbetet.

Läraren ska:

- synliggöra och med eleverna diskutera hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter samt hur könsmönster kan begränsa egna livsval och livsvillkor
- planera och genomföra undervisningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet.²⁹

Det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas.³⁰ Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas förutsättningar och behov.³¹ På skolenhetsnivå ansvarar rektorn för att det görs ett arbete med att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen.³²

I läroplanens andra del om övergripande mål och riktlinjer framgår bland annat att rektorn:

- har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen
- ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen, kriterierna för bedömning av kunskaper och betygskriterierna
- har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar bland annat för att utbildningen och undervisningen präglas av ett jämställdhetsperspektiv och

²⁸ Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag.

²⁹ Lgr22, 2.1 Normer och värden.

³⁰ 2 kap. 9 § skollagen.

³¹ 2 kap. 10 § skollagen.

³² Se 4 kap. 4–6 §§ skollagen.

organiseras så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet.³³

³³ Lgr22, 2.8 Rektorns ansvar.